

NAS GLAS

Glasilo Zveze državnih
nameščencev za Slovenijo
v Ljubljani.

Cena posamezne št. 1.50 Din.

„NAS GLAS“ izide vsakega desetega,
dvajsetega in zadnjega v mesecu.

Celoletna naročnina . . . Din 40.—

Polletna naročnina 20.—

Četrletna naročnina 10.—

Za inozemstvo je dodati poštnino.

Oglasi po ceniku.

Uredništvo: Anton Adamič, Ljubljana, Bohoričeva ulica št. 12. Rokopisov
ne vrača, ako se ne priloži znamk. Dopise v latinici in cirilici sprejema le pod-
pisane in zadostno frankirane. Rokopise je adresirati le na urednika.

Upravništvo: Na naročila brez denarja se ne oziramo. Naročnina naj se po-
šilja po nakaznici oziroma položnici le v Ljubljano, Vodnikov trg št. 5/I. Tja
je pošiljati tudi zbirke za naš tiskovni sklad. — Pošt. ček. rač. št. 11.467.

Politična osamosvojitve in naše glasilo.

Vsakega iskrenega prijatelja državnega
uslužbenstva mora razveseliti novi duh, ki je
zavel v zadnjem času v Glavnem Savezu
državnih nameščencev in v Zvezi za Slove-
nijo še posebej. Iz poročil, ki jih čitamo v
»Našem Glasu« posnemamo, da se intenzivno
dela na reorganizaciji udruževanja državnih
uslužbencev in da se stremi za tem, da se
vsi do zadnjega privedejo pod okrilje enotne,
velike in močne organizacije, ki bo mogla z
uspehom zastopati naše interese. Upravičeno
je torej upanje, da se bo počasi pričelo jas-
niti v glavah drž. nameščencev in da stopa-
mo v novo fazo uradniškega pokreta, od ka-
tereга pričakujemo vsi lepših uspehov, nego
jih moremo beležiti do sedaj.

V tej smeri so se že večkrat pojavili tudi
glasovi o politični osamosvojitvi in skupnem
glasilu državnih nameščencev. Ker je že ne-
kaj člankarjev v »Našem Glasu« pozivalo, da
naj se izjavijo tudi drugi o tej stvari, poda-
jam danes tudi jaz svoje mnenje o tem.

Brez dvoma je, da sta obe vprašanji v
ozki medsebojni zvezi in da je zaželeni
končni uspeh odvisen od načina rešitve obeh
vprašanj. Gotovo ni nobenega državnega na-
meščenca, ki bi bil v principu proti politični
osamosvojitvi, mnogo pa je malodušnežev, ki
se od take odločitve ne nadejajo prav nika-
kega uspeha. In v tem tiči jedro stvari. Zve-
za ima tu veliko in važno nalogo, prepričati
vse take malodušneže, da nam je uspeh za-
jamčen že pri prvem nastopu, ako le vsak
drž. nameščenec stori svojo volilno dolžnost.
Dokazati jim mora, da bomo imeli od samo-
stojnega nastopa pri volitvah v najslabšem
slučaju vsaj toliko koristi, kolikor smo jih
do sedaj imeli od raznih strank. Seveda to
ne bo lahko delo. Le pomislimo, koliko je za-
grizenih in strastnih pristašev raznih strank
med nami. Koliko jih je, ki bi žrtvovali svoje
zadnje pare iz žepa, da le pomorejo svoji
politični stranki! Tega ne smemo prezreti in
zavedati se moramo, da je potrebno veliko
agitacijsko delo, ki bi prekvasilo mišljenje
večine državnih nameščencev.

S tem prihajam do drugega vprašanja.
Propaganda in agitacija bi se lahko vršila le
potom skupnega reprezentativnega glasila.
Nekaj misli o tej temi sem že podal v letošnji
3. številki »Našega Glasa« v članku »Naše
glasilo«. Ako pomislimo na politično osamo-
svojitve, je brezpogojno potrebno, da pristoi-
mo prej k rešitvi vprašanja skupnega gla-
sila. Mislim, da je prilika sedaj ugodna za
razmotrivanje tega vprašanja, ker se bližajo
volitve in ker so se tudi v Srbiji pojavili gla-
sovi po enotnem listu, kar je vsekakor dobro
znamenje. Predno pa bode ta zadeva dozore-
la do definitivne odločitve za celo državo, je

umestno, da napravimo red najprej v naši
ožji družini, v Zvezi za Slovenijo, da gremo
tako z dobrim vzgledom naprej in pokažemo
našim tovarišem v ostalih pokrajinah države,
kako pojmujejo Slovenci enotnost in solidar-
nost državnih uslužbencev. Žalibog vlada do-
slej v tem oziru ravno med Slovenci največja
razdvojenost, saj se niti upokojenci ne mo-
rejo zediniti, kaj šele ostale stroke. Tu je ne-
obhodno potrebna remedura! Ako hočemo,
da se nas bode uvaževalo, moramo pokazati,
koliko nas je. To pa dokaže na najlepši način
naklada našega skupnega glasila. Že v članku
»Naše glasilo« sem priporočal, naj se opuste
razni lističi, ki nič ne koristijo posameznim
strokam in naj se izdaja le skupen organ
Zveze. Kot temeljno pravilo bi moralo veljati
načelo, da bodi stanovsko glasilo vseh v Zve-
zi včlanjenih organizacij oziroma članov le
list, ki ga izdaja Zveza državnih nameščen-
cev za Slovenijo. Pred kratkim smo čitali v
N. Gl., da šteje Zveza sedaj že okrog 7000
članov. Ali ni najbolj na dlani ležeča in prva
sveta dolžnost vsakega teh članov, da je na-
ročnik Zvezinega glasila? Ali ne bi bil že
krasen uspeh za nas slovenske državne na-
meščence, ako bi se mogli že v najkrajšem
času pohvaliti napram hrvaškim in srbskim
tovarišem, da izhaja naše glasilo v 7000 ali
celo 10.000 izvodih? S tem bi bil napravljen
ogromen in najvažnejši korak k uresničenju
nadaljnjih predlogov članka »Naše glasilo«.

Kadar imamo list, ki ga čita 7000 drž. na-
meščencev, lahko pričnemo z agitacijo za po-
litično osamosvojitve. V člankih bode treba
dokazati vsem tisočem čitateljev, da nimamo
ničesar pričakovati od raznih političnih
strank in da je naš spas le v naših lastnih par-
lamentarcih. Čitatelje skupnega glasila bo
treba pripraviti in disciplinirati tako, da bo
pomenil vsak naročnik siguren glas za urad-
niško kandidatno listo. Takrat nam bo treba
samo prešteti število naročnikov našega gla-
sila in lahko bomo že v naprej napovedali
zanesljivo število glasov in rezultat volitev.
Z impozantnim številom naročnikov enotne-
ga glasila lahko prepričamo zadnjega omah-
ljivca, da nam samostojen discipliniran nastop
zasigura toliko in toliko mandatov.

Dokler pa naši ljudje niso o tem prepričani,
bi pomenil samostojen nastop za nas le fi-
jasko, ker bi se s par sto razcepljenimi gla-
sovi popolnoma onemogočili še pri drugih
strankah, ki danes še štejejo mnogo drž. na-
meščencev med svoje pristaše. Premisliti je
nadalje treba, da bi v mnogih krajih na deželi
dobili v najboljšem slučaju le po 1 do 2 glasov-
va (morda učiteljevega, poštarjevega?), ker
tamkaj ni državnih uslužbencev. Drugi sta-
novi vsaj pri prvem nastopi gotovo ne bodo
volili uradniškega kandidata. Pozneje bi se
morda tuintam pridružil nam še kak iskren
prijatelj poštene državne uprave, ako dose-
žemo že pri prvem naskoku uspeh in ako se

bodo naši poslanci znali uveljaviti pri pobi-
janju korupcije in drugih boleznih državne
uprave. Zato je potrebna previdnost. Po mo-
jem mnenju je danes že prepozno, da bi
mogli misliti na lastno kandidaturu že pri pr-
vih skupščinskih volitvah, ker bodo že jese-
ni in do takrat še ne bomo mogli organizi-
rati naših vrst.

V principu sem za politično osamosvoji-
tev, toda državne nameščence je treba poprej
temeljito pripraviti v smislu gornjih izva-
janj.

Francija in njeno urad- ništvo.

Kriza — krize — krizi.

Francosko uradniško organizacijo sma-
tramo za najmočnejšo in za najbolj aktivno
v vsej Evropi, vendar je pa zašla v neko kri-
tično fazo; pravijo, da se bo organizacija
razcepila v dva tabora. Razlog za razcep je
dvojen. Z ene strani se težki materialni po-
ložaj drž. nameščencev, ki je posledica ne-
povoljnega finančnega položaja države, ne
pojmuje enakomerno od vsega uradništva.
Eni so za to, da se v sedanjih prilikah vladi,
ki se je energično lotila sanacije državnega
gospodarstva in ki je v tem pogledu že do-
segla znatne uspehe, v dobro tudi državnim
nameščencem, ne otežuje stališča; drugi, eks-
tremni pa zahtevajo po svojih organizacijah,
da se kategorično zahteva od vlade, ne glede
na njeno težavno stališče, da se plače pove-
čajo takoj. Prejemki drž. nameščencev so v
Franciji res nezadostni, saj so samo trikrat
večji od predvojnih, vse življenje se je pa
podražilo za najmanj šestkrat.

Ta različna načela vplivajo tudi na takti-
ko v borbi za povečanje plač in ti nazori o
taktiki utegnejo biti usodepolni za kompak-
tnost uradniških organizacij. Znano je, da so
francoski uradniki organizirani na sindikalni
podlagi. Vlada je po volitvah dne 11. maja
1924 priznala vsem državnim uslužbencem
pravico do sindikalne organizacije in usluž-
benci so po ogromni večini že organizirani v
teh sindikatih, ki so zelo aktivni. Ko so se
organizacije v notranjem ustroju okrepile,
načelo se je vprašanje glede pristopa h glav-
nemu Savezu dela (Confederation Generale
du Travail, ali skrajšano C. G. T.), ki je cen-
trala vseh delavskih sindikatov. Do pred
kratnim to vprašanje ni bilo tako pereče. Ko
je pa izbruhnil spor med uradniško Zvezo in
med vlado, ki je nastal zbog tega, ker vlada
delegatom ni dala dopusta, da bi se udeležili
kongresa v Parizu, kjer bi se moralo vsled
odklanjajočega stališča vlade baš sklepati o
sredstvih in o načinu, kako bi se vlada prisli-
lila, da poviša službene prejemke, od tedaj je
pa stopilo to vprašanje v akutno fazo in ne
govori in ne piše se o ničemer drugem kakor
samo o taktiki, ki bi bila najbolj umestna, da

se vlada prisili zboljšati gmotni položaj njenih uslužbencev. Zahtevajo, da se zveza včlani v glavnem Savezu dela (C. G. T.). Po vojni sta pa nastala tudi v tem Savezu dva tabora: eden je za najčistjšo sindikalno organizacijo, drugi je pa pod vplivom komunistične smeri. In uradniška Zveza se ne more odločiti, v kateri tabor se naj poda, kadar sklene načelno, da pristopi k C. G. T. Ekstremni sindikati, v prvi vrsti učiteljski, so za pristop h komunistični Zvezi dela. Dvomljivo je, da jim uspe ta namera.

Takšna situacija v vrstah državnih nameščenecv naravno ni ostala brez reperkusije v javnem mišljenju. Vsa javnost se razburja vsled manifestacij, ki si z njimi daje duška nezadovoljnost v uradniških krogih. »Tempe« je objavil značilen uvodnik pod naslovom: Vlada in uradniki. Z njim pledira za zboljšanje plač, a sočasno tudi svarti in zaklinja voditelje uradn. organizacij, naj ne zaidejo na nevarna ekstremna stranpota, ki bi zamogla uradništvu samemu še najbolj škodovati. Dočim segajo vsi vladni in nevladni listi v ta boj vsakdo s svojega stališča, pa napada centralno glasilo uradniške Zveze »La Tribune du fonctionnaire« vlado kar mogoče srdito, očitajoč ji nedemokratičnost, konservativnost, reakcionarstvo in zanikanje elementarnih človeških pravic. Situacija je resna in težki pretresljaji so na vidiku.

(Po Čin. gl.)

Miloš Štibler:

Osnova zadružništva je boj proti gospodarskemu izkoriščanju človeka.

Če pogledamo v najstarejšo nam znano zgodovino človeštva, vidimo, da je že v prvi dobi močnejši človek skušal sebi podjarmiti slabejšega. Podjarmljeni je postal suženj in svojemu gospodarju ni bil več vreden kakor živina ali kako orodje, blago. Gospodar je imel vse pravice nad sužnjem, celo življenje mu je smel vzeti, ne da bi bil za to dejanje od kogarkoli klican na odgovor.

Nesrečni sužnji svoje žalostne usode niso trajno mirno prenašali. Zgodovina nam poroča o mnogih uporih sužnjev pri starih narodih Grkov, Rimljanov in drugih. Vzrok uporov je bil, ker so si sužnji hoteli izboljšati svoje bedno stanje. Začeli so se zavedati, da so ljudje, kakor njihovi gospodarji in začeli so se boriti za svoje človeške pravice.

Doba suženjstva in boj proti istemu je trajal stoletja in tisočletja. Boj ni bil brez

uspeha. Vedno več sužnjev je spoznalo pravilnost takega boja, istotako so se začeli zanimati za usodo sužnjev tudi drugi ljudje, predvsem politiki, filozofi, pisatelji. Posebno uspešno in prepričevalno je nastopal na korist sužnjev Kristus s svojim naukom o ljubezni do bližnjega. Tako so sodelovale že razne moči v duhu suženjskih uporov in stanje sužnjev se je polagoma boljšalo. Toda do uspeha ni prišlo le radi tega, ker se sužnji kot izkoriščani niso bali boja. Oni so prvi vzdignili pest, ter so jo vzdigovali tako dolgo, da so končno dosegli, kar so hoteli. S tem je bila doba suženjstva končana. Seveda ni bila pri vseh narodih končana istočasno. Kjer so se uprli popreje, tam so tudi prej dosegli uspehe.

Vendar odprava suženjstva, gospodarsko izkoriščanje sočloveka ni prenehalo, nego je dobilo le novo obliko. Čimbolj se je ljudstvo pomnoževalo, tem večja je postajala borba za zemljo. Znano je, da v prvi dobi za zemljo sploh ni bilo zasebne lastnine. Ljudje so živeli nekaj časa v enem kraju. Ko tam niso imeli več možnosti za pridobivanje hrane in za življenje sploh, so se preselili drugam. Ljudi je bilo malo, zemlje dosti. Toda, ko je število ljudi vedno bolj naraščalo, se je tudi za zemljo razvila zasebna lastnina, kakor se je že poprej udomačila za obleko, za orodje, za živino. Ljudje so začeli vedno bolj spoznavati in ceniti vrednost in važnost zemlje ter so si jo prilascali. In čimbolj se je ljudstvo pomnoževalo, tem večjo važnost je dobivala zemlja. To okolnost pa so zopet začeli izkoriščati močnejši. Izkoriščali so jo na ta način, da so spravili v svojo last čim največ zemlje, a ljudje, ki so hoteli na tej zemlji živeti, so postali podaniki lastnikov zemlje. To je doba tlačanstva.

(Dalje prih.)

Uradniški kreditni zakon*.

(Po Vladimiru Vujnoviću.)

V dosedanjih člankih smo si ogledali v celoti predlog g. Rostana, s katerim zahteva, da se izda uradniški kreditni zakon.

V naših razmotrivanjih tega predloga, ki se ozirajo samo na glavne momente in ki te momente samo v glavnih črtah označujejo zaradi lažjega nadaljnjega razmotrivanja, smo se prizadevali, da damo ideološko zamišljenemu predlogu g. Rostana praktičen značaj in da ga spravimo v zvezo z razmerami, v katerih bi se dal uresničiti. Prizadevali smo si, da damo tudi ostalim našim tovarišem priliko, da se lažje in obširneje izjavijo o tem predlogu.

* Činovniški Glasnik br. 126 od 15. maja 1927.

Zato mislimo, da danes, ko končavamo ta naš prvi pogled predloga g. Rostana, ne bo odveč, ako ta predlog reasumiramo in da s svoje strani dodamo še nekatere misli, ki so s tem v zvezi.

Kakor je iz prejšnjega razvidno, stremi predlog g. Rostana za tem, da se na zahtevo in željo državnih uradnikov samih izda uradniški kreditni zakon. Ta zakon bi določal, da se od prejemkov vseh državnih uslužbencev odtegne vsak mesec majhna vsota in sicer več let zaporedoma. Nabrani kapital bi izročale državne blagajne takoj kreditni organizaciji, ki bi jo ustanovili državni uslužbenci sami in jo popolnoma avtonomno upravljali. Kredit, ki bi ga ta organizacija nudila državnim uslužbencem, bi služil v prvi vrsti za poravnavo sedanjih dolgov državnih uslužbencev, a v drugi vrsti za vse druge njih potrebe, med temi seveda tudi za reševanje stanovanjskega vprašanja, za snovanje raznih higienskih in humanitarnih zavodov itd. Za vse to zahteva od države samo moralne pomoči, ker se sicer vse izvede po načelu samopomoči.

S tem predlogom g. Rostana se strinjamo in smo prepričani, da ga bodo odobraval tudi vsi naši tovariši. O tem smo toliko bolj prepričani, ker so materialne žrtve, ki se zahtevajo od vsakega drž. uslužbenca, tako majhne (gre samo za 10 ali največ 20 Din na mesec), da je silno težko dobiti vzrok, ki bi govoril zoper nje. Dasi vemo, da je materialno stanje drž. uslužbencev jako slabo, vendar mislimo, da bi se s tem neznatnim izdatkom niti najmanj ne poslabšalo. Nasprotno pa smo prepričani, da bi se to materialno stanje vsaj toliko izboljšalo, da bi moralno pridobilo s tem, ker bo vzbudilo tudi pri najslabših zavest, da bodo dobili močan zavod, v katerega se bodo lahko zatekli, kadar pritisne sila.

Pri oživetjenju tega predloga, ki se utegne prej še kolikor toliko izpopolniti, mislimo, da bi se bilo treba držati tele poti:

Kakor vemo, se je pričelo na željo, zahtevo in inicijativo naših nabavljalnih zadrug delovati nato, da se ustanove uradniške kreditne zadruge. Doslej je ustanovljena samo ena (v Beogradu-Zemunu), snujejo se pa še nekatere druge v važnejših centrih. To akcijo za ustanavljanje kreditnih zadrug je treba energično in hitro nadaljevati, da dobimo čimprej mrežo kreditnih zadrug po vsej državi. Ko bomo imeli kakih 15 takih kreditnih zadrug, od katerih bo vsaka obsegala po eno večjo oblast države, bo treba takoj ustanoviti centralo, glavno kreditno zadruzo. Na ta način si vstvarimo organizacijo, ki sicer ne bo mogla biti vsaki večji nalogi kos, imeli bi pa vendar ustanovo, kateri bi se poverila tista naloga, zaradi katere je bil izdan uradniški kreditni zakon.

In prav na bazi te organizacije bi morali zahtevati uradniški kreditni zakon.

Pomislimo samo to: Ako bi se to, kar smo omenili, izvedlo, to se pravi, ako bi si ustanovili kreditno organizacijo in ako bi dobili uradniški kreditni zakon, bi mogli storiti potem tudi še ko-

B-č:

O birokratizmu in birokratih, ki ne marajo biti birokrati.

(Nadaljevanje.)

«Kaj je pa to — Mestna kontrola?»

«Mestna kontrola je popolnoma neodvisna oblast in ji nima naše ministrstvo ničesar ukazovati.»

«Toda kakšne posle vrši ta oblast?»

«Nas nadzoruje, če se ravnamo točno po predpisih.»

«Bog pomagaj, potem se pa raje ne poslužim vašega nasveta, gospod ravnatelj. V ostalem zvoni tudi že poldne. Iskrena hvala za vaš trud in dobro voljo.»

«O nič zato, gospod Cepuder, malenkost. Zdravo, klanjam se.»

Motovilim se skozi vrata, kot bi prihajal iz parne kopeli. Med tem bobna gospod ravnatelj po oknu in zraven jezno godrnja: Prokleti Beograd.

Beograd se pa smeje in si misli: Ovi Slovenci su vam čudaci. In smo res čudni ljudje, vsi brez izjeme. Postavite bančnega ravnatelja za navadnega državnega uradnika —

naj mi gospodje od bančne branže oprostite, da suponiram to zanje razžaljivo nemožnost — pa boste videli, kako bo plesal polko okoli paragrafov. Bog obvari, da bi n. pr. jaz postal finančni minister. Pripeljite mi lahko črnega osla, ki cekine seje, pa mu bom — denimo, da osel ni bil predviden v budžetu — jadrno zamašil...

B-č:

O skrčenih draginjskih dokladah.

III.

Jugoslavija si lahko čestita k svojemu finančnemu ministru.* Njegovi kolegi v zapadnih državah si ubijajo glave z uradniškim vprašanjem, ker so še vedno zastarelega naziranja, da mora država pošteno plačati svoje uslužbence, če hoče imeti dobro upravo. Naš finančni minister ne pozna takih skrbi. Našel je kamen modrosti, preprost sicer, kot bi ga bil s ceste pobral, toda vreden, da si ga nabavijo vsi.

* Zdaj »že bivšemu«. Želimo mu tudi v novem resortu kar najlepših uspehov.

vijo finančni ministri vesoljnega sveta. Ta kamen modrosti ima vrezan magičen napis, ki se glasi: »Vsak državni uradnik (če ni minister) mora delati iz čistega patriotizma, ergo naj tudi živi od patriotizma«. Dosledno se ravna po tem zlatem nauku nam je finančni minister tudi določil primeren eksistenčni minimum. 20 odstotkov ga je iz jugoslovanske valute in 80 odstotkov iz patriotizma. To razmerje se zdi g. ministru še nekam preveč neugodno za državne finance. Zato smemo upravičeno upati, da ga bo spremenil še bolj v prilog patriotizmu in naj tudi zlobni jeziki trdijo, da eksperiment močno spominja na Ribničanovega konja in zelene oblance. Komaj se jim je bi privadil (konj namreč), je pa crknil.

Kakor je sistem dr. Perić-Usunović** (»made in Jugoslavia«) grandiozen in vreden, da se zaradi njega ustanovi posebna akademija znanosti in izvolita oba gospoda za prva njena dosmrtna člana, vendar uradniki niso nič kaj zadovoljni s tem sistemom. Na srečo ne vsi. Jaz n. pr. sem že izjema in trdim, da je

** Sta odšla že davno, toda njihove stopinje so ostale.

rak naprej. Zveza nabavljajnih zadrug in nje članice Nabavljajne zadruge tvorijo že uradniško pridobitno ustanovo. Ta ima natančno opredeljeno področje: preskrbovanje drž. uslužbencev z življenjskimi potrebščinami in z blagom. Ako bi si ustanovili še kreditno organizacijo, bi imeli dve ustanovi za taiste člane. Da bi se pa ne tratila energija in da bi se dal vsemu delovanju za blaginjo državnih uslužbencev pravi pravec, ali ne bi bilo dobro, da bi se čez čas obe ustanovi spojili v eno in da bi napeli vse moči, da rešimo vse tiste naloge, ki se nam zde koristne za državne uslužbence. S tako koncentrirano materialno in moralno močjo, mislimo, da bi lažje zmogli vsako delo (nabave, posojila, gradba stanovanjskih hiš, ustanavljanje higienskih ustanov itd.).

Da bi se vse to lažje in bolje izvedlo, mislimo, da je na vsak način potrebno, da se za to delo pridobe in angažirajo vse stanovske organizacije z Gavno zvezo drž. uslužbencev na čelu. Brez sodelovanja te stanovske ustanove z vsemi njenimi člani ne moremo verjeti v uspeh tega posla. S te strani mora pravzaprav priti prva in glavna akcija za uradniški kreditni zakon, a dotlej si moramo napraviti osnovo o mreži kreditnih zadrug z njih centralo na čelu.

Poravnajte naročnino!

Vestnik.

Opozorilo. S 30. junijem zaključujemo drugo četrtletje. Naročnina je pri večini c. g. naročnikov v zamudi, pri nekaterih ne le za zadnje, marveč tudi še za prejšnja četrtletja. Današnji številki prilagamo za vse naročnike položnice. Prosimo vliudno vse, ki jim naročnina s 30. junijem poteče, da jo z njimi obnove; kdor pa ima naročnino plačano že preko 30. junija, naj porabi položnico za pridobitev novega naročnika ali prispevka za tiskovni sklad. Vsem naročnikom izven Ljubljane, ki so kakorkoli v zamudi z naročnino, smo danes označili s 30. VI. 27., po odbitku vseh doslej danih odplačil na naročnini še dolžni znesek poleg naslova z rdečico. Prosimo vliudno vse prizade, da to upoštevajo in nam dolžne zneske nemudoma nakazujejo. Kdor ne zmore vsega, naj plača vsaj polovico, ostanek pa drugi mesec. Z vednim odlaganjem dolg le narašča in postaja odplačilo vedno težje. Uprava ima ravno vsled zamudnikov in nerednih plačnikov nepotrebne težave in sitnosti. Ko je zadnjič morala najtrudovnejšim zamudnikom na sklep časnikarskega odseka list ustaviti in jih za dolžno naročnino energično terjati, kar je nekaterim povzročilo malenkostne stroške, je bila huda zamera in je po njih mnenju seveda bila kriva le uprava, ne pa oni sami, ki na njena pisma, v katerih jim je jasno povedala, kaj sledi, če ostane tudi ta zadnji opomin brezuspeš, niti najmanj niso reagirali. List stane denar in vsak, kdor ga hoče redno dobivati, naj ga tudi redno plača. To je menda vendar najmanj, kar

se more zahtevati. Število naročnikov se zopet krči. Dasi se je število članstva Zveze najmanj že podvojilo, ni to na povečanje števila naročnikov niti malo vplivalo vključ toplemu pozivu, poslanemu od Zveze že pred tedni na vse včlanjene organizacije. Zveza je storila v polni meri svojo dolžnost, dolžnost včlanjenih organizacij pa je, da store tudi one svojo dolžnost in ne dopuste, da ostane poziv Zveze glas vpijočega v puščavi. Če le malo vplivajo na svoje člane, lahko število naših naročnikov v najkrajšem času podvoje in to je potrebno za ugled Zveze, ugled lista in ugled nas vseh!

Uprava.

Popust pri ordinacijah in konzultacijah. Naša Zveza je dobila na tozavedno vprašanje od Okrožnega urada za zavarovanje delavcev nastopni odgovor: Na Vašo prošnjo št. 266/27 z dne 4. maja t. l. Vam uljudno sporočam, da je po obstoječem zakonu o zavarovanju delavcev nemogoče, da bi vprava urada dovolila članom pri Zvezi včlanjenih organizacij državnih nameščenecv popust pri ambulatoričnem lečenju, oziroma pri zdravniških ordinacijah uradovih zdravnikov, ki so nastavljeni in honorirani pavšalno le za člane urada in torej v tem pavšalu ne more biti obseženo tudi lečenje nečlanov. V svojih napravah more urad dovoliti popust le za one naprave, ki se uporabljajo brez zdravniških ordinacij, to so čistilne in parne kopeli. Pripominjamo, da se večina organizacij niti popusta v čistilnih kopelih ne poslužuje.

Občni zbor Saveza nabavljajnih zadrug se je vršil letos v V. Bečkerek 4. in 5. junija. Naše nabavljajne zadruge so se ga udeležile deloma po pooblaščenih precej številno. Banat in Bačka — drugo naše morje! Nepopisljiv je pogled na nepregledna žitna polja ure in ure železniške vožnje. Bodimo brez skrbi — kruha ne bomo stradali, če da Bog! — Občni zbor je potekel precej animirano. Zaradi nedostajanja prostora naj sporočimo samo najvažnejše sklepe občnega zbora. Savez je pristopil kot član v Savez srbskih potrošaških zadrug, kar je javljeno alijansi v London. Savez N. Z. bo zidal v Beogradu Zadrugi dom in je v to srvo dovoljen potrošek 8.000.000 Din. Vse prošnje in pritožbe mora rešiti novi odbor v enem mesecu, zato se ni sklenila nobena subvencija. Davek na poslovni promet za prejšnja leta plača Savez, a obremni zadruge. Izjemo tvori ljubljanska zadruge, ki dobi brezobrestno posojilo za 5 do 10 let v ta namen, Mariborski zadruge se dovoli 150.000 Din obratnega kapitala (namesto posojila) za adaptacijo Zadrugnega doma. Savez bo z Glavnim Savezom državnih nameščenecv insistiral na tem, da se stanovanjski zakon podaljša. Finančno ministrstvo se bo naprosilo, da umese v uredbo o nabavljajnih zadrugah določbo (potom fin. zakona), da se dovoljuje vsem drž. nameščencem kredit pri Nabavljajnih zadrugah do višine enomesečne plače proti zahtevi na plačo. Podrobno poročilo pričakujemo po Čin. Glasniku.

Smrtina kosa. Za večno je zatisnil oči dne 19. t. m. zvest naš naročnik in dopisnik Anton Križ-

man, višji davčni upravitelj v pokoju, iz Krškega. Stal je vedno v prvih vrstah bojevnikov, ki so terjali in se borili za svoje pravice. Ni bil eden onih, ki samo tožijo, moledujejo ter prosjajo, kajti on je zastavljal živo besedo in se ni strašil ne gmotnih žrtv in ne dolgih potov, da bi priboril svojim sotrpom — kronskim upokojencem krpico zelene trate, s katere jih je zrinila ali hote ali nevede — to je že postransko — naša tedanja parlamentarna vlada. Globoko je pojmoval nesrečo, ki je zadela kronske upokojence, saj jo je otipaval pri njeni korenini; kajti ranjki je bil sam zaslužen mož, ki je smatral svojo upokojitve kot nagrado za vse svoje dolgoletno plodonosno delo, ki je v prvi vrsti koristilo državi in upravi sami. Bodi mu zemljica lahka!

Društvo slovenskih sodnikov. Zveza se je koncem lanskega leta obrnila na vse strokovne organizacije, ki pri njej še niso bile včlanjene, s prošnjo, da ji prijavijo svoj pristop. Društvo slovenskih sodnikov je tedaj Zvezi z dopisom z dne 30. decembra 1926 odgovorilo, da njegov odbor o vstopu v Zvezo ne more samostojno odločiti, marveč mora o tem sklepati občni zbor. To tem boli, ker se je že na zadnjem občnem zboru razpravljalo o tem vprašanju in je občni zbor zavzel takrat odklonilno stališče. Omenjeno društvo je poslalo Zvezi 4. t. m. ta-le dopis: »V zvezi z našim dopisom z dne 30. decembra 1926. Zv. št. 5/27, si dovoljuje odbor društva slovenskih sodnikov Vam sporočiti sledeče: Na rednem občnem zboru našega društva, ki se je vršil 8. maja 1927 v Mariboru, sta bila med drugim na dnevnem redu kot posebni točki: 1.) Ustanovitev centralnega sodniškega društva, 2.) Pristop društva k Osrednji zvezi. K prvi točki, ki se je stavila na dnevni red na inicijativo srbskih sodnikov, se je sklenilo, da se ustanovi centralno združenje sodnikov, h kateremu naj pristopijo vsa pokrajinska sodniška društva. Sprejel se je tudi načrt pravlj za centralno združenje, ki se bo predložil vsem pokrajinskim sodniškim društvom s prošnjo, da jih sprejmejo, odnosno stavijo svoje spreminjavalne predloge — in istočasnim pozivom, da skušajo v svojih področjih pridobiti za organizacijo čim večje število članov, ter na ta način postavijo svoje delovanje na trdnjši temelj. Z ozirom na ta sklep je občni zbor našega društva sklenil, da se do izvedbe te reorganizacije sodniških društev odloži končnoveljavno sklepanje o pristopu društva k Osrednji zvezi.«

Stanovanjsko vprašanje v drugih državah. V Italiji, kjer niso imeli nobenega tostvarnega zakona, ga proučujejo sedaj. Za enotnim kruhom pride tudi zakon o stanovanjih. — V Avstriji so imeli dva zakona: enega o najemninah in enega o rekviziciji stanovanj. Prvi je še v veljavi, drugi je prestal z decembrom 1925. Najemnine v Avstriji so minimalne. Po izjavi nekega »baunbändlerja«, poslanca iz Gradca, ki je prisostvoval kongresu hišnih posestnikov v Ljubljani, donša večja hiša na Dunaju baš toliko, da se kupi — zemlja. Hiše so brez vrednosti, vedno jih je dovolj naprodaj. Mestna občina ali »rdeča komuna«, kakor je rekel oni iz Gradca, je nakupila na Dunaju dosedaj že okoli 8000 takih hiš, to je za tri Ljubljane. Nerentabilnost nepremičnin je poglavitni povod, da Avstrija ne dobi iz inozemstva nobenega posojila. Toda dunajska mestna občina zida tudi sama in država prispeva z znatnimi svotami. Ob priliki navedemo statistične podatke o gradbenem gibanju na Dunaju. — V Nemčiji je stanovanjsko vprašanje že z ozirom na brzo naraščajoče prebivalstvo silno pereče. V letih 1922 do 1925 se je sezidalo vsega skupaj 96.366 hiš s približno 400.000 stanovanji. Pred vojsko so sezidali približno 250.000 stanovanj na leto. Ker se v poslednjih 10 letih ni zidalo skoro ničesar ali pa le prav malo, potrebuje Nemčija sedaj vsega skupaj 1.600.000 stanovanj; to se pravi, da se mora odslej sezidati vsako leto 200.000 stanovanj ali z drugim besedami: če se zgradi vsako leto toliko stanovanj, bo konec stanovanjske krize v približno devetih letih.

Stanarina neoženjenih drž. uslužbencev, ki žive v skupnem gospodinjstvu z osebami, proti katerim imajo zakonito dolžnost vzdrževanja. Na prašanje ali pripada neoženjenim drž. uslužbencem, ki žive v skupnem gospodinjstvu z očetom ali materjo, polna ali le 75% stanarina v smislu čl. 38 uradn. zakona, opozarjamo na sledeče: Centralna komisija za izvrševanje uradn. zakona je v peti seriji svojih mišljenj (akt ministrstva pravde od 12. maja 1924, št. 30.191) odločila do-

splošne nezadovoljnosti kriv samo nesrečni latinski pregovor, ki pravi: »Nemo propheta in patria«.

Kaj pa nezadovolježem ni všeč? Pred vsem to, da je razmerje med valuto in patrijotizmom pri gospodih ministrih ravno obratno. Smešen ugovor! Saj je tudi sladko umreti za domovino, a je že od nekdaj bilo in bo tako, da ravno tisti, ki priporočajo ta nauk drugim, slučajno niso prijatelji sladkih reči.

Dobro, toda patrijotizem ne notira »na nobeni borzi«, poreko zopet drugi, »in zato velja med privredniki še menj kot madžarska krona.« Prijatelji, le počasi! Kaj niste brali že v šolskih knjigah, da je patrijotizem najlepši dragulj, ki ga moramo skrbno in globoko hraniti v našem — srčnem tresorju?

»Lepa reč,« utegne še kdo ugovarjati, »pa stopi k trgovcu in mu ponudi 10 odstotkov patrijotizma za žakelj moke, boš videl, kako bo jadrno pogledal v imenik telefonskih abonentov, kakšno številko ima rešilna postaja!« Tudi ta ugovor ne le ne drži, temveč celo dokazuje, kako nehvaležni so moji kolegi. Je-li ni g. ministrski predsednik baš nas počastil z

izjavo, da smo najbolj patrijotičen stan v državi? Kaj smo že tako brez vsake časti, da bomo to prvenstvo prepustili drugim slojem? Poglejte mene! Imam kot višji državni uradnik sicer samo 2000 dinarjev mesečne plače, pa si le prihranim prav lepe novce. Drugi manj patrijotični sloji, kakor trgovci, peki, mesarji, fижakerji itd. si dopoludne privoščiijo kako porcijo golaža ali bržolice in jo zalijejo s to ali ono pijačo, samo z vodo ne. Če računam za eno tako predkosilce v celem le 13 dinarjev, znaša to na mesec okroglo — 400 Din.

Popoludne mi odpade južina. Deset dinarjev bi me med gostilničarji sigurno vedno stala in si torej prihranim mesečno zopet — 300 Din; odpadejo še razni stroški za boljšo obleko, čevlje (kot patrijot imam pravico, da sem strgan in pošvedran), dalje stroški za obisk gledišča in koncertov, s čimer si, rajtam, mesečno tudi vsaj kakih 300 Din prištedim. Celotni prihranek znaša tedaj mesečno 1000 ali letno 12.000 dinarjev.

Pri prvi priložnosti si kupim vilo. Pojdi in stori še ti tako, prijatelji!

slovno: »Na pitanje, da li neženjeni, koji žive u zajednici sa svojim roditeljima, imaju pravo na punu ili smanjeno stanarino, komisija je mišljenja: da se zakonski propis, koji govori o stanarini ima razumeti tako, da oni neženjeni, koji su zajednici sa svojim roditeljima, imaju pravo na punu stanarino samo u tom slučaju, ako oni svoje roditelje faktički vzdržavaju i ako im roditelji nemaju nikakvog prihoda.« V šesti seriji svojih mišljenj (akt ministarstva Pravde z dne 30. maja 1925, šte. 32.641) je komisija izrazila svoje mnenje o tem vprašanju sledeče: »Na pitanje v primeru čl. 38 zakona o činovnicima, komisija je mišljenja: da je za pitanje o tome, na koju stanarino ima pravo neženjen državni službenik od presudne važnosti: da li on živi u zajednici sa licem, prema kome on ima dužnost zakonskog izdržavanja i da li to lice nema nikakvog prihoda i imanja, pa da li ga službenik faktički i jedino izdržava. Prema tome, službenik, koji ispunjava ovo dvoje ima pravo na punu stanarino, u protivnom na 75%« in »Na pitanje ministarstva prosvete br. 32.050 koja su to lica za koje neženjeni službenici dobijaju punu stanarino, kad žive u kućnoj

zajednici sa njima i imaju dužnost zakonskog izdržavanja istih, komisija je mišljenja, da se pitanje pokrenuto ovim aktom ministarstva prosvete ima da reši po propisima građanskog zakonika, koji važi u oblasti, u kojoj dotični službenik služi.« Po predpisih pri nas veljavne občege državlanskega zakonika (§§ 42, 143 in 154) imaju otroci v slučaju potrebe dužnost vzdržavanja istotako dužnost vzdržavanja svojih otrok, t. j. potomcev v ravni liniji.

— Izlet v Nemčijo. »Probuda« priredi skupno izlet v Nemčijo od 10. do 23. avgusta t. l. Obiščejo se sledeča mesta: München, Nürnberg, Frankfurt a. M. (Kjer se vrši do 28. avgusta internacionalna razstava »Godba v življenju narodov«), Hannover, Hamburg, Dresden, Praha, Wien. Prijave do 1. julija t. l. Podrobni podatki se dobe pri Gospodarskem odseku »Probuda« t. č. Tehnična srednja šola v Ljubljani.

— Izlet na Balkan. V času od 21. julija do 2. avgusta t. l. napravi »Probuda« potovanje preko Zagreba, Subotice, Zombolje, Orsove v Bukarešto. Od tam preko Konstanze po Črnem morju v

Konstantinopol. Vrnitev skozi Svilengrad, Plovdiv v Sofijo ter Niš in Beograd. Natančnejše podatke daje Gospodarski odsek »Probuda«, t. č. Tehnična srednja šola v Ljubljani. Prijave najkasneje do 20. julija 1927.

— Gosp. B. č., podlistkar! Oni birokrat »izza okenca« se je prav grdo samemu sebi primerno podelal na naš list. »Ali ne veste kaj drugega pisati?« nas vprašuje. Uvrstil nas je potem med domače živalstvo. — Kdo že pusti dlako tam, kjer se valja, gosp. nebirokrat?

Hektografični aparati, zvitki, masa, hektografični trakovi vedno in najceneje v zalogi

pri
LUD. BARAGA, Ljubljana,
Šelenburgova ulica 6. Telefon 980.

C. J. Hamann,
Ljubljana

Vam nudi najsolidnejši vir nakupa perila, opreme nevest, novorojenčkov, perja in modnih potrebščin.

Predtiskarija modernih ročnih del.

Kupujte domače izdelke:
Pecivni prašek in vanilni sladkor
znamke

„ADRIA“

Cenejše kot pri
razprodajah
se dobi vsakovrstno manufakturno blago pri

J. TRPIN, Maribor
Glavni trg šte. 17.

:: Gostilna pri „Kolovratu“ ::

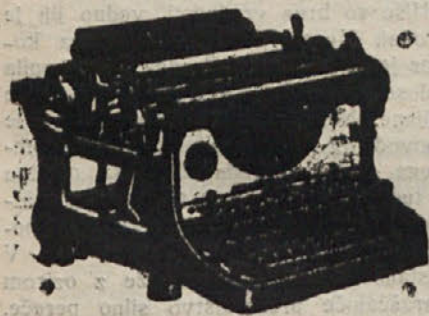
Ljubljana, Pred škofijo št. 14

Toči najboljša pristna štajerska (ljutomerska) in dolenska vina.

Mrzla in gorka jedila vedno na razpolago. Cene zmerne, postrežba točna.

Za obilni obisk se priporoča

Tomaž Bizilj.

Pisalni stroj „IDEAL“ modela D

najmodernejša konstrukcija.

The Rex Co

LJUBLJANA, Gradišče številka 10.

Tovariši!

Kupujte svoje potrebščine le pri trdkah in obiskujte le lokale, ki inserirajo v „Našem Glasu“.

Kdor podpira nas, tega podpirajmo mi!

JOSIP PETELINC, Ljubljana

(blizu Prešernovega spomenika) ob vodi

Priporoča potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje, sedlarje, modno blago, pletenine, žepne robce, ščetke, sukanec, toaletno blago.

Na veliko!

Telefon 913

Na malo!

Nova manufakturna trgovina!

JOSIP ŠLIBAR, Ljubljana

Stari trg št. 21

Poleg Zalaznika

nudi vsakovrstno blago po najnižji ceni.

Državni nameščenci na obroke.

Kr. Dvorni dobavitelj

Anton Verbič, Ljubljana

Delikatese

špecerija

Solidna postrežba, zmerne cene.

Ivan Jelačin, Ljubljana

Uvoz kolonijalne in špecerijske robe.

Tvrda ustanovljena leta 1888.

Solidna in točna postrežba.

Manufakturna trgovina

FABIANI & JURJOVEC

Ljubljana, Stritarjeva ul. 5.

Priporočata raznovrstno pomladansko blago. — Vedno v zalogi perje, puh in žima za blazine od najcenejše do najfinejše vrste.

Na obroke proti garanciji uradov.

A. & E. Skaberne
Ljubljana.

Manufakturna in modna veletrgovina.

Solidno blago.

Nizke cene

L. Mikuš

Ljubljana, Mestni trg 15.

priporoča svojo zalogo

dežnikov ter sprehajalnih palic

Popravila se izvršujejo točno in solidno.

Obiščite
novo urejeni
oddelek za
gospode
Trpežno blago
Najnižje cene
Modna trgovina
za dame in
gospode

A. Šinkovec nasl. K. Soss

Ljubljana, Mestni trg 13. 19.

Najboljši

šivni stroji in

kolesa znamk

Gritzner in Adler

ter švicarski pletilni stroji „Biel“

za rodbino, obrt

in industrijo

Josipa Petelinca

Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika

Pouk v vozuju brezplačen. Večletna garancija

Delavnica za popravila.

Na veliko

Telefon 913

Na malo

Najnižje
cene!

Nabavljalna zadruga državnih nameščencev v Ljubljani

priporoča svojim članom nakup najfinejše bačke moke, sladkorja, kave, olja, masti, riža, testenin, pralnega in toaletnega mila, dišav, južnega sadja in sploh vsega špecerijskega in kolonijalnega blaga. — Pri večjem odjemu izredne cene. — Velika izbira dežnikov in predpražnikov. Izdeluje najfinejše in najtrpežnejše čevlje vseh vrst po meri in naročilu. —

Kdor kupuje v zadrugi, kupuje pri sebi!

Državni uslužbenci, kupujte v svoji zadrugi!

Izdaja Zveza državnih nameščencev za Slovenijo v Ljubljani.

Odgovorni urednik Anton Adamič. Za Narodno tiskarno Fr. Jezeršek. Vsi v Ljubljani.